

Yttrande från RISE över EU-kommissionens förslag till nytt ramprogram för forskning och innovation

RISE Research Institutes of Sweden AB uppskattar möjligheten att lämna ett yttrande över Kommissionens förslag. RISE är Sveriges oberoende statliga forskningsinstitut, med uppdrag att verka för hållbar tillväxt genom att stärka näringslivets konkurrenskraft och offentlig sektors förnyelse. Vårt fokus på tillämpad forskning, fler än 130 test- och demonstrationsanläggningar, tvärvetenskaplig kompetens och drygt 3 300 medarbetare innebär en central roll i det svenska innovationssystemet – inte minst som en brygga mellan forskning och tillämpad innovation.

Centrala punkter

Programmets storlek

Draghi- och Letta-rapporterna lyfter den helt avgörande roll som forskning och innovation spelar för europeisk säkerhet och konkurrenskraft. I det perspektivet bör programmet förtjäna en starkare satsning. Även om 175 miljarder euro är en fördubbling av Horizon Europe så finns risk för att summan förhandlas ned i den kommande förhandlingen. RISE ser ett behov av en total budget på 200 miljarder.

Den relativa fördelningen av medel inom programmet

De föreslagna budgetökningarna i det kommande programmet riktas framförallt mot Pelare 1 och 3.

- **Pelare 1** får nästan dubbelt så mycket medel: budgeten ökar från 25 till 44 miljoner euro.
- **Pelare 3** mer än tredubblas: från 14 till 39 miljoner euro.
- **Pelare 2** ökar mer måttligt, med knappt 1,5 gånger: från 53,5 till 76 miljoner euro.

Givet den centrala vikt som tillmätts innovationens roll för att stärka Europas konkurrenskraft är det olyckligt att Pelare 2, som ju är specifikt inriktad på konkurrenskraftsfrågor, får en i relativa termer mindre betydelse i programmet än i Horizon Europe.

Regelförenklingar

I ”EC Regulation Proposal: Establishing Horizon Europe”, framförallt under artikel 27-28, föreslås en del förenklingar. En enhetlig finansieringsgrad föreslås alla deltagare i programmet; 100% för icke-vinstdrivande organisationer och 70% för vinstdrivande, oavsett om projektet är långt ifrån eller nära tillämpning. Denna förenkling har till negativ konsekvens att

RISE Research Institutes of Sweden AB

Postadress
Box 857
501 15 BORÅS

Besöksadress
Drottning Kristinas väg 61
114 28 Stockholm

Telefon / Telefax
010-516 50 00
033-13 55 02

Konfidentialitetsnivå
K1 - Öppen
E-post / Internet
info@ri.se
www.ri.se

Org.nummer
556464-6874

industrideltagare, som i nuvarande ramprogram får 100% ersättning för sitt deltagande i projektformen Research and Innovation Actions (RIA), får sänkt finansieringsgrad till 70%. Givet att RIA-projekt befinner sig längre från marknaden, finns risk att industrins motivation att börja medfinansiera dessa projekt är låg. Det är positivt att man i Artikel 27 föreslår att SME ges möjlighet till 100% ersättning men RISE förordar att 100% finansieringsgrad fortsatt bör gälla för alla industrideltagare i RIA-projekt.

Finansiering i klumpsumma (lump sum) föreslås också bli standard. Detta ställer sig RISE positivt till. Att räkna ut personalkostnad i form av "unit cost" ställer sig RISE negativt till så länge inte reglerna kring tillämpningen av "unit cost" görs om jämfört med nuvarande. Om inte skulle kostnaden för deltagande i Horizon Europe stiga väsentligt.

Teknikinfrastrukturer

Teknikinfrastrukturer får i kommissionens förslag en uttalad roll tillsammans med forskningsinfrastrukturer, vilket är positivt. På många ställen i förslaget är dock formuleringarna otydliga eller nämner ändå endast forskningsinfrastrukturer. Detta är olyckligt och Sverige, som har en stark ställning i Europa just ifråga om teknikinfrastrukturer, bör trycka på i de kommande förhandlingarna för att åstadkomma en tydlig och stark roll samt tillräckliga och ändamålsenliga finansieringsformer för teknikinfrastrukturer i programmet.

Forskningsinstitutens roll

Forskningsinstituten och deras roll i det europeiska systemet nämns inte i förslaget, vilket är förvånande givet dess starka betoning av samhällsnytta av forskning och innovation. Här finns skäl för Sverige att betona institutens betydelse för att nyttiggöra forskningen och säkerställa att kopplingen till konkurrenskraftsfonden i Pelare 2 inte innebär ett ensidigt fokus på kommersiella aktörer. Institutet är en kraftfull europeisk tillgång och det är angeläget att den inte underutnyttjas i systemet.

Med vänlig hälsning

RISE Research Institutes of Sweden AB

Carl Jeding